

NEBY BRU - TYNSET

Prosjekt : Ny gangbru
over Glåma ved Neby,
Tynset

Et samarbeid mellom
Tynset Rotary, Tynset
kommune.

Bildet viser brua over
Glåma ved Neby ca.
1850

Mål: Foredle en utnyttet perle i vårt lokalsamfunn; Tynset tjønnoområde

Visjon: Alle ut på tur

Prosjekt Neby bru, Tynset er en del av et stort prosjekt hvor målet er å bygge en gangbru over Glomma, ved Neby for å knytte sammen bygda og tjønnoområdet, og på den måten få opp aktiviteten i og rundt Tynsetbyen.

Prosjektet har flere fasetter; ved å oppføre en ny gangbru over Glomma på opprinnelig plass på Neby, vil den Gamle Almannaveien gjenetableres, og dermed den opprinnelige pilegrimsleden. Siste bru over Glomma på Neby ble revet i 1943.

Tjønnoområdet er en uutnyttet perle. Både sett i en historisk sammenheng ved at Neby opprinnelig var handelssenter på Tynset før toget kom til Østerdalen, og ikke minst som et tilgjengelig turområde. Det er en spesiell biotop med store våtmarksområder med rikt fugle- dyre- og planteliv.

Selv i dag blir deler av området brukt i tur-sammenheng, både den Gamle Almannaveien og ikke minst Kjærlighetsstien. Området er allerede i dag et yndet mål for både tur, fiske og rekreasjon.

I dag er det i hovedsak tre mulige alternativer for å komme inn i området; inn bak rensanlegget/Domus, ned bak Sparebanken Hedmark og inn ved gården Sandbakken. For å finne disse stedene må du være lokalkjent og ha gode støvler.

Ved å løfte blikket litt vil en ny gangbru over Glomma gjøre det enkelt å ikke bare utnytte Tjønnoområdet og revitalisere den gamle pilegrimsleden, men også lett gi gangveimuligheter videre til Fåset, badeplassen ved Tunna og opp i Bygda fra Tynsetbyen.

Hovedinnfarten med bil til Tynsetbyen er på en bru ca. 1 km lenger øst, den første bygget under krigen, nåværende bru ble åpnet sommeren 2002.

Følgende er eksempler på praktisk utnyttelse av området:

- Turområdet for alle, særlig vil Gamle Almannavei være lett å gjøre brukervennlig for både rullestolbrukere og barnevogner
- Ski og sykkel
- Jakt og fiske direkte knyttet til Glomma.

Neby og Tjønnområdet kulturhistorisk som rekreasjon før og nå

Hele området rundt Tynsetbyen vil ha glede av dette prosjektet. Selve brua må sees som del III av en større plan:

Del I; Forprosjekt. Utarbeide prosjektbeskrivelse og finansieringsplan for ny bru.

Del II: Rydde selve Tjønnområde. Dette vil bli gjort på dugnad og er gjennomførbart Flytte eksisterende skilt til hensiktsmessige steder, ev. sette opp flere/nye info tavler

Del III: Neby bru; skaffe finansiering og bygge.

Del IV: Videreutvikle områdene rundt ny gangbru, eks. mot Tunna, badeplassen, fiskestier langs Glomma.

Ny gangbru vil øke tilgjengeligheten ikke minst for å utnytte et kulturhistorisk sted og synliggjøre et eldorado for allmennheten i Tynset.

Prosjektet må sees i en større sammenheng

- Neby som handelssenter i gammel tid
- Neby og Tjønnområdet kulturhistorisk som rekreasjon nå og i fremtiden.

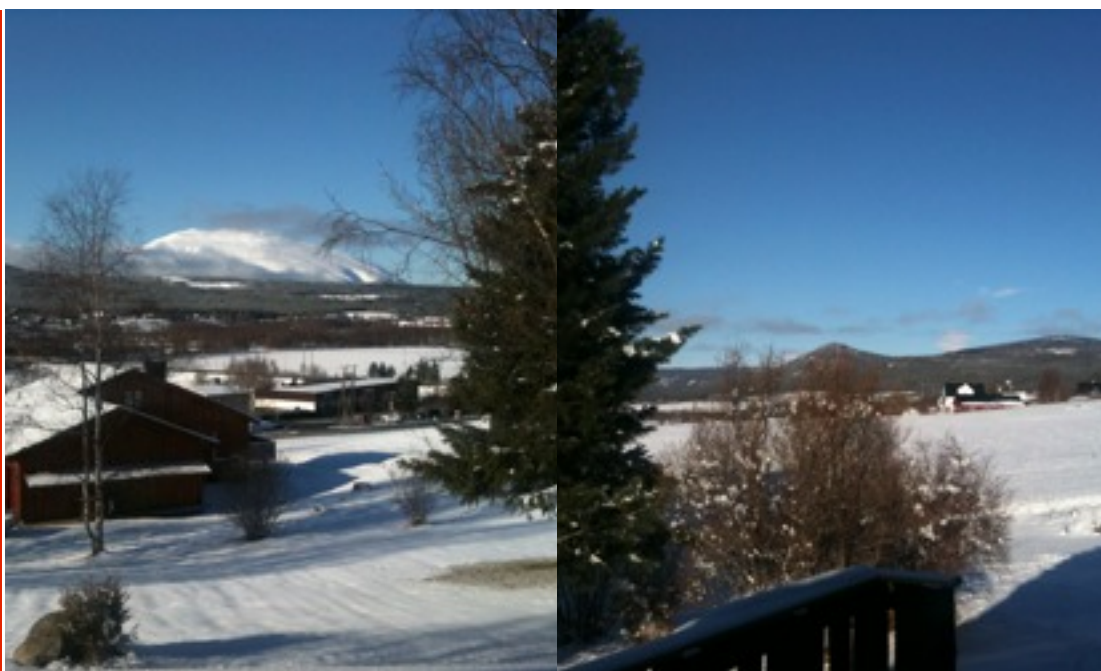
Dette prosjektet velger å konsentrere seg om de tre første delene.

INITIATIVTAKERE

Dette prosjektet er initiert og utarbeidet av Tynset Rotaryklubb. Det er et klart mål å få med flere lokale organisasjoner i prosjektet, og dette vil bli en prioritert oppgave i den videre prosessen.

Tynset kommune er en medspiller i prosjektet, og forventes å yte økonomisk støtte.

Utsikt mot
Tronfjell sett fra
Tynsetbygda

Neby og Tjønnområdet kulturhistorisk som rekreasjon før og nå

Neby som handelssenter i gammel tid:

Sentrum i Tønset "Neby", lå på vestsiden av Glomma og var et knutepunkt i Østerdalen, både mot Sverige, Christiania, Nidaros, Gudbrandsdalen og Romsdalen.

Når det ble avholdt Mart'n ved Neby samlet det seg folk fra disse byene og omliggende dalfører. Det ble handlet livdyr, korn, kjøtt, fisk og jern. Neby var også sentral ved gruveriften i Røros og Kvikne

Den gamle veien gikk sørvest for dagens tettsted i et flatt terreng fram mot Glomma hvor den krysset elva og la grunnlaget for Neby og stedets utvikling. I terrenget hvor veien gikk fram mot Glomma ligger det flere små tjern hvor det finnes et aktivt fugle- og dyreliv. Dette området har fått navnet Tjønnområdet nettopp med bakgrunn i stedets areodering.

Elva er ca 100 m bred og ble krysset fra gammelt av enten med båt eller når det var lavt vann, som et vadested. Den første brua ble sannsynligvis bygd først på 1700 tallet, bru nummer 2 er trolig bygd i 1775 og den tredje i 1843. Den ble revet i 1943. Det står fortsatt igjen synlige rester etter brukarene i elva.

Da jernbanen kom til Tynset i 1877 ble denne lagt på den sørøstlige siden av Glomma og noe høyere i terrenget. Med jernbanen fulgte det en utvikling og endring av tettstedene, også for Tynset.

Jernbanestasjonen ble lagt 2 – 3 km øst for Neby, og med det knutepunktet Neby hadde vært, ble det en endring i utviklingen av Tynset som handelssenter. Butikker og skoler ble flyttet øst for elva og Tynset fikk et nytt sentrum.

I 1943 ble det bygget ny bru lengre øst for Neby og veien ble lagt om.

Den gamle pilgrimsleden til Nidaros gikk over Tynset, også den fulgte den gamle allmannaveien og krysset elva ved Neby. Pilgrimsleden gikk fra Vadstena Kloster i Sverige gjennom Trysil, Rendalen og videre til Nidaros.

Rundt på Neby var det også flere gårder, og de eldste er fra 1600 tallet.

Neby og Tjønnområdet kulturhistorisk som rekreasjon nå og i framtid:

Neby vil alltid være et kulturhistorisk sted for Tynset. Det var her sentrum lå i flere hundre år før dette ble flyttet som en konsekvens av at jernbanen kom.

En av de gamle gårdene Bortistu, er en stiftelse og samarbeider nå med Nordøsterdalmuseet. Museet skal ivareta den kulturhistoriske verdien, som ligger i denne og de andre gårdene i område.

Tjønnområdet har egnet seg lite for gårdsdrift da området har vært utsatt for flom og oversvømmelse om våren, men fungerer veldig bra som jorder og slåtteng. Dette ser vi dag rester av ved at det står igjen flere løer i området som viser til denne aktiviteten.

Som det ligger i navnet er det mange små vann i området som har et aktivt dyre og fugleliv.

Ved en vandring i Tjønnområde er det stor sjanse for å oppleve til dels sjeldne fugler som hekker der.

Dette blir beskrevet nærmere senere i dokumentet.

Langs elva går det i dag en idyllisk turvei (populært kalt Kjærlighetsstien) som munner ut i Gamle Allmannavei. På den andre siden av elva, ved Glomtun på Neby, er det bygget en gapahuk som er tiltenkt de som ferdes i området, men det er her vi mangler en bruforbindelse.

Ut fra nærheten til sentrum er området i dag lite kjent og brukt av lokalbefolkningen. Med forholdsvis liten ressursbruk vil disse turveier gi befolkningen et gode i en hektisk hverdag. Det har en lett tilgjenglighet med parkering ved Domus, terrenget er flatt og kan utnyttes av syklende, gående og rullestolbrukere.

Ved ny gangbru vil det bli en naturlig forbindelse til Neby, kirken og Tynsetbygda.

Dagens og morgendagens utvikling av Tynset sentrum med flere leiligheter i sentrum, vil området fort kunne utvikle seg til å bli et populært tur- og bruksområde.

NEBY BRU

DOMUS

SPAREBANKEN

SANDBAKKEN

 **Tynset
kommune**
Grunnkart
Målestokk: 1:7 500
Date 06.04.2011

200 m

Kartopplysninger som kreves ved omsetning av eiendommer, skal bestilles skriftlig hos kommunen.
Ellers står ikke kommunen ansvarlig.

Finansieringsplan og est. byggekostnader

Utkast til finansieringsplan

	% fordeling	Beløp (NOK)
Egenkapital	20 %	600 000,-
Gaver/rabatter	20 %	590 000,-
Kommunale tilskudd	17 %	500 000,-
Private tilskudd	13 %	400 000,-
Dugnad	13 %	400 000,-
Spillemidler	17 %	500 000,-

Samlet finansiering 100 % Kr. 2 990 000,-

Et foreløbig kostnadsoverslag for byggingen av brua er kr. 2 990 000,-.

Det forutsettes at prosjektet vil være fritatt for merverdiavgift.

Før at vi skal lykkes er vi helt avhengig av kommunal støtte, tilskudd fra spillemidler, private gaver og sponsorinntekter, samt egenkapital.

Neby bru vil gi kommunen og området rundt et generelt løft for bruk og utnyttelse av en uutnyttet perle.

Målsetningen er å øke aktiviteten for befolkningen med en økt oppmerksomhet og ikke minst økt tilgjengelighet for alle.

Økonomisk er dette et stort løft for involverte parter. Kostnadsbildet kan se høyt ut, men dekkes via egenkapital, kommunale tilskudd og gaver til prosjektet

Økonomisk er dette et stort løft for involverte parter

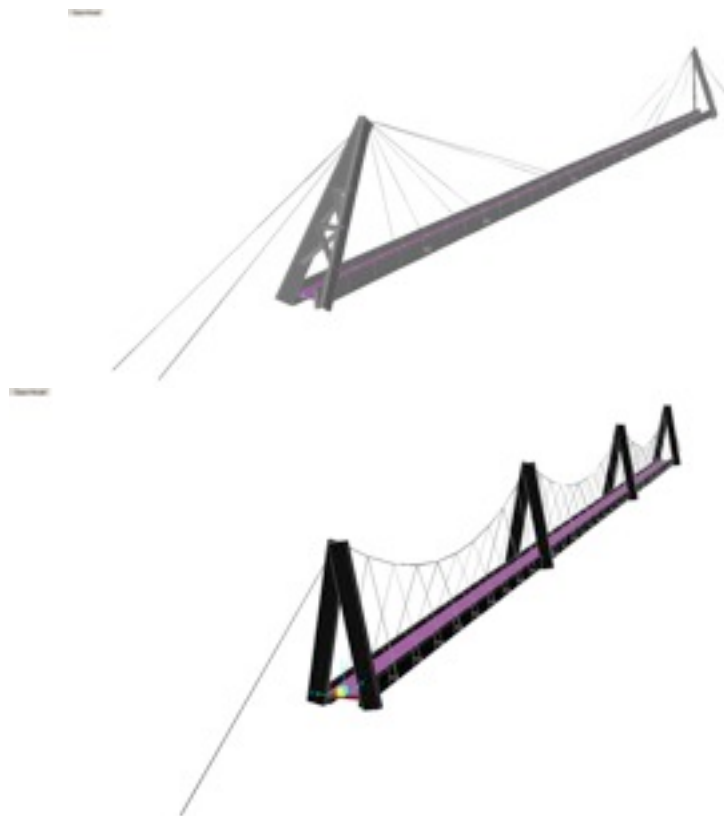

Bildene over viser bru-kar fra hhv bru nr. 2 og bru nr 3 - ca. 1700 tallet til venstre, og ca. 1840 til høyre. Bildene er tatt fra Neby siden. Fotograf: Ola Grønn-Hagen

SKISSER:

Øverst:
Skråstagsbru

Nederst:
Hengebru

NY GANGBRU OVER GLÅMA VED NEBY I TYNSET KOMMUNE.

Teknisk beskrivelse

Den forrige brua på Neby hadde tre spenn, hvert spenn på ca. 30 m. Brukarene i elva var bygget på solide steinfundamenter, og disse eksisterer fortsatt. Disse vil bli benyttet for den nye brua.

Den nye brua er beregnet bare for gangtrafikk. Foreløpig har vi to alternativer for konstruksjonen. Det ene alternativet er ei hengebru, det andre er ei skråstagsbru. Våre beregninger hittil viser omtrent samme kostnad for begge alternativene. Endelig avgjørelse vil bli tatt etter en videre bearbeidelse av prosjektet. En kopi av gammel tre-bru er uaktuell på grunn av høyt kostnadsnivå. Dette ville gjort prosjektet umulig å gjennomføre.

Prosjektteam:

Grunn og fundamenteringsarbeider:

Solvang og Fredheim AS v/ siv.ing. Dag Meli

Statiske beregninger av brubane og tårn:

Siv. ing., Gaute Mo

Koordinering, praktiske detaljer, ansvarlig for utførelse:

Nordøstkonsult AS v/ Siv.ing. Ola Grønn-Hagen.

De samme personene var ansvarlig for gjennomføringen av Vollan bru på Kvikne. Den ble åpnet i august 2009.

Fremdriftsplan:

Det er utarbeidet et forprosjekt som ligger til grunn for denne søknaden. Prosjektet vil bearbeides videre samtidig som det arbeides med finansieringen.

Det forutsettes å utføre grunn- og fundamenteringsarbeider i løpet av sommeren 2012. Normalt er vannstanden i Glåma lavest på ettersommeren, og dette vil utnyttes.

Vi forutsetter å bygge brubanen i løpet av vinteren 2012-2013 slik at man kan utnytte isen. Brua skal ferdigstilles våren 2013.

Budsjett:

01	Rigg og drift	150 000
02	Grunnarbeider	200 000
03	Betongarbeider komplett	800 000
04	Materialkostnad brubane	1 000 000
05	Arbeidskostnad brubane	580 000
06	Prosjektering	160 000
10	Sum eks. mva	2 990 000

Det forutsettes at prosjektet vil være fritatt for merverdiavgift.

Beskrivelse av dyre- og plantelivet i Tjønnområdet

Tjønnområdet ligger rett vest for Tynset jernbanestasjon og er avgrenset av Rv 30, jernbanen, Sandbakken og Glomma. Området er ca 700 da stort, og er et slettelandskap som består av gamle elveløp etter Glomma (kroksjøer), bjørkeskog og ulike suksjonstrinn mellom vann og skog. Mesteparten av arealet er nå åkerland.

Deler av Tjønnområdet kan betegnes som våtmark. Et stort antall **fuglearter** er avhengig av slike områder for å overleve. De fleste våtmarksfugler er trekkfugler som trenger slike områder til mat og hvile. Eksempelvis er hele 14 andearter registrert her under trekket, seks av dem hekker i området. Dette er bl.a. knekkand og skjeand som er sjeldne i nasjonal sammenheng. I alt 28 fuglearter hekker her med stort og smått, da må hornedykkeren og sothøna nevnes som rene kuriositeter. Sothøna har sin nordligste hekkeplass i landet her. Vende-hals, gulsanger og munk må også sees på som sjeldne innslag i faunaen.

Dyrelivet innen Tjønnområdet er rikt til å være så nært sentrum. Særlig høst- og vinterstid beiter hare, rådyr og elg i vierbeltene. Langs Glomma mot Neby kan en finne bevergnag og ut på vinteren sklirenner ned til elva.

Også **plantelivet** er ganske spesielt ved at området delvis er næringsrikt i forbindelse med det intensive jordbruket som drives i og rundt området.

Det mest iøyefallende er de store vierbeltene med ulike vierarter. Videre må nevnes snellene og starrartene der stolpestarren er svært utbredt.

Landskapet kan minne om Kittilsens «Nøkken» på sine steder! Sjeldne planter her er vasshøymol og doggpil. Den siste har sin nasjonale nordgrense nettopp her. Det er også svært mye flyteblader på sine steder. Dette gjelder særlig vanlig tjønnaks og de sjeldne artene buttjønnaks og soleievannlilje.

I området sett under ett; i elvesnelle-, starrsump-, bjørkeskogbeitet og kulturmarka er nærmere 190 plantearter registrert, som et anselig antall. Mange av disse kjenner vi igjen fra plantelivet generelt.

Til slutt litt om dyrelivet i vannet; på grunn av at vannet er næringsrikt er det svært mye laverestående planter her. Dete fremmer oppveksten av grupper som snegler, øyestikkere, vannkalver, krepsdyr (marflo, hoppekreps, vannlopper), muslinger (ertemusling) og myggglarver. Arter som gjør spesielt inntrykk er damsneglen med et hus på 5 cm. Gulrandbillen (vannkalv) blir 4 cm. lang og øyestikkeren *Aechnia grandis* hele 7 cm.!

Aechnia grandis

GISELINE Withness - Kamukittil

TYNSET KOMMUNE

ORDFØREREN

Interessenter Neby bru

Tynset 25.03.2011

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
11/367-1	1868/11	242	Bersvend Salbu	
<i>(Vennligst oppgi "Vår ref." ved svar)</i>				

Ja til Neby bru!

Det har vært arbeidet lenge og godt med å få bygd ei ny Neby bru, og nå er tida inne for å intensivere dette arbeidet ytterligere. Med bakgrunn i Tynset Rotarys utredning og store engasjement er det nå blitt lagt et godt grunnlag for å få realisert brua om ikke altfor lenge. Ei ny bru på Neby er et godt formål i seg sjøl, men det aller viktigste i denne sammenhengen er alle muligheter som åpner seg ved å få på plass ei ny bru.

I folkehelsesammenheng er det viktig å legge til rette for at folk skal mosjonere og gå turer i sitt nærmiljø, og ved å få ei ny bru på Neby åpner det seg store sentrumsnære turmuligheter. Store områder med stier og veier vil bli knyttet sammen, og tilgjengeligheten til det gamle kommunesenteret på Neby vil bli bedre. Områdene rundt Glomma og Tunna fortjener større fokus, og det er viktig å gjøre dem mer synlige og tilgjengelig for rekreasjon og turgåing. Garden Bortistu Neby er en opppdaget perle for mange, og ei bru kan åpne muligheter i forhold til å utvikle aktiviteter ved den flotte garden.

Det er viktig å se byggingen av ei ny Neby bru inn i en større sammenheng, der vi går sammen fra frivillig sektor av lag og foreninger, næringslivet og det offentlige, om å berede et unikt nett av stier og veier knyttet sammen av ei bru på Neby. I en slik sammenheng kommer Neby bru virkelig til sin rett, og vil glede mange i åra som kommer. Bli med på et felles løft for å få realisert Neby bru!

Med hilsen

Bersvend Salbu
ordfører

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Org.nr: NO 940837685 MVA
2500 TYNSET	Rådhuset	62 48 50 00	62 48 50 11	Bankgiro: 6170.05.21000
	E-post: postmottak@tynset.kommune.no			Bankgiro: 6170.05.22600 OCR